

Opiskeluhoillon omavalvonnan tarkistuslistat

Opiskeluhoillon tarkistuslistojen avulla arvioidaan Poken opiskeluhoillon toteutumista ja toiminnan laatua suhteessa lainsäädännön tarkoittamiin tavoitteisiin. Tarkistuslistoja on kaksi:

- Oppilaitoksen / opetusyksikön tarkistuslista
- Monialaisen yhteistyön toteutumisen tarkistuslista

Tarkistuslistat sisältävät opiskeluhoillon lain yksityiskohtaisissa perusteluissa esitettyjen tavoitteiden mukaisia väittämiä. Väittämien alakohtina on yksityiskohtaisempia osoittimia, joiden avulla väittämän kokonaisuutta voidaan arvioida.

Arviointi on 3-portainen: 0 tarkoittaa, että väittäjä tai osoitin ei toteudu. 1 tarkoittaa toiminnan toteutuvan, mutta kaipaavan kehittämistä, joko omassa, sopimusosapuolen tai molempien toiminnassa. 2 tarkoittaa toiminnan toteutuvan lain tarkoittamassa hengessä riittävän hyvin. Tarkistuslistoilla on siis tarkoitus kartoittaa kehittämistarpeita siten, että 0-kohdat nousevat ensisijaisiksi kehittämiskohteiksi. Tavoitteena tulee olla tila, jossa arvioinnissa ei ole yhtään 0-arvosanaa ja pidemmällä tähtäimellä arvosanan 2 tulisi olla hallitseva arvosana (KA > 1,5).

Koulutuksen järjestäjä voi toteuttaa arvioinnin myös 4-portaisena, jolloin ei ole ns. keskimääräistä arvoa. Asiat eivät toteudu lainkaan, toteutuvat huonosti, toteutuvat riittävän hyvin tai toteutuvat erittäin hyvin. Poken opiskeluhoillon ohjausryhmä päättää vuosittain, toteutetaanko arviointi 3- vai 4-portaisena.

Numeroarviointia tärkeämpää on yhteisen kielen ja yhteisen toimintakulttuurin kehittäminen. Arviointi toteutetaan keskustelutilaisuuksina. Tilaisuuksissa syntyy usein välittömiä kehittämistarpeita ja ideoita. Ne kirjataan ylös arvioinnin yhteydessä.

Pokella on käytössä myös **hyvinvoivan oppimisympäristön tarkistuslista** (erillinen excel-taulukko, joka ei ole opiskeluhoillon suunnitelman osa), jolla kartoitetaan terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen johtamisen, opetuksen järjestämisen, opetuksen sisältöjen ja opetuksen tukipalvelujen näkökulmasta. Hyvinvoivan oppimisympäristön tarkistuslistan avulla arvioidaan koulutuksen järjestäjän ja sen oppilaitosten tai opetusyksiköiden terveyden ja hyvinvoinnin toteutumista laajana laadullisena terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen arviointina. Hyvinvoivan oppimisympäristön arviointi tehdään Pokessa 4 vuoden välein. Laatuarvioinnin tarkoitus on kartoittaa koulutuksen järjestäjien ja sen oppilaitosten tai opetuspisteiden opiskeluhoillon toteutuminen niin koulutuksen järjestäjän kuin kuntasektorin vastuualueilla ja lisätä kaikkien toimijoiden yhteistyötä tekemällä toiminnasta näkyvää.

Opetusyksikön opiskeluhoollon tarkistuslista Tämän täyttää yksin /toimipisteen opiskeluhooltoryhmä lukuvuoden päättyessä	
0 = Ei toteudu, 1 = Toteutuu, mutta selkeä kehittämistarve, 2 = Toteutuu riittävän hyvin	0-1-2
<p>Oppilaitoksen opiskeluhoollon suunnitelma yhdessä terveyttä, turvallisuutta ja viihtyvyyttä koskevien määräysten ja ohjeiden kanssa muodostavat hyvinvointia edistävän kokonaisuuden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yksikkö laatii Poken opiskeluhoollon suunnitelmaan perustuvan opiskeluhoollon toteuttamissuunnitelman / vuosikellon. • Järjestyssäännöt ja muut yksikössä sovellettavat järjestys- ja turvallisuusmääräykset ja ohjeet edistävät sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä oppilaitosyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä. • Lakisääteiset suunnitelmat ja toimintaohjeet ovat ajan tasalla ja ne tunnetaan. <ul style="list-style-type: none"> ○ Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma ○ Suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä ○ Oppilaitoksen päihdeohjelma (koskee erityisesti SORA-lain piiriin kuuluvia aloja) ○ Varhaisen puuttumisen toimintaohjeet ○ Toimintaohjeet käyttäytymishäiriöiden, väkivallan, tapaturmien, onnettomuuksien ja kuolemantapausten varalta ○ Kriisisuunnitelma 	
<p>Opiskeluhoollon tavoitteiden toteutumista seurataan ja arvioidaan.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilaitoksella on käytössä opiskeluhoollon omavalvontajärjestelmä. • Oppilaitoksen opiskeluhooltoryhmä osallistuu THL:n ja OPH:n TEA-viisarikyselyyn parillisina vuosina. • Opiskelijoiden terveys-, turvallisuus- ja viihtyvyykokemuksia kartoitetaan säännöllisesti. • Kyselyjen tuloksista ja niistä syntyvistä kehittämistoimenpiteistä tiedotetaan henkilöstölle, opiskelijoille ja huoltajille. • Oppilaitoksella on olemassa toimivat käytännöt ja ohjeet onnettomuuksien, tapaturmien sekä vaara-, konflikti- ja läheltä piti -tilanteiden kirjaamisesta ja raportoinnista sekä tilanteiden välittömästä käsittelystä. • Mahdollisten korjaavien ja ennaltaehkäisevien toimenpiteiden käynnistämisestä sekä niiden toteutumisen ja riittävyyden varmistamisesta tiedotetaan henkilökunnalle, opiskelijoille ja huoltajille. 	
Opiskelijoiden osallisuuden toteutuminen	
<ul style="list-style-type: none"> • Opiskelijakunta- ja tutor-toiminnalla edistetään yhteisöllisyyttä luomalla opiskelijoille mahdollisuus vaikuttaa ja osallistua oppilaitoksen asioihin. • Oppilaitoksessa järjestetään turvallisuuteen, terveyteen ja viihtyvyyteen liittyviä teemapäiviä, joiden ideoinnissa, suunnittelussa ja toteutuksessa opiskelijat ovat mukana. • Opiskelijoita kannustetaan osallistumaan harrastustoimintaan ja aktiivinen osallistuminen huomioidaan. • Oppilaitoksessa tehdään yhteistyötä kunnan nuoriso- ja vapaa-ajantoimen sekä järjestöjen kanssa. 	

Oppilaitoksen ja kodin välisen yhteistyön toteutuminen	
<ul style="list-style-type: none"> • Oppilaitoksessa järjestetään tilaisuuksia ja toimintoja, joissa opiskelijoiden lähi-piiri voi tutustua oppilaitokseen ja sen toimintaan, kuten esimerkiksi avoimet ovet ja kotiväenillat. • Yksikkö tiedottaa opiskelijoidensa huoltajille oppilaitoksen opiskeluhoillon ajan-kohtaisista asioista. 	
Opiskeluhoollosta tiedottaminen	
0 = Ei toteudu, 1 = Toteutuu, mutta selkeä kehittämistarve, 2 = Toteutuu riittävän hyvin	0-1-2
<ul style="list-style-type: none"> • Tietoa jaetaan verkkosivuilla sosiaalisessa mediassa, painetuissa julkaisuissa ja alueen tiedotusvälineissä. • Tiedotusmateriaaleissa esitellään opiskeluhoillon palvelut ja yhteiskunnan opis-kelijoille tarjoamat tukipalvelut • Opiskeluhoillon palvelujen esittely sisältyy Poken www-sivujen opiskelijalle -osi-oon. • Opiskeluhoillon palveluja esitellään kotiväen illoissa ja avointen ovien päivissä. Palvelut näkyvät myös alaikäisten opiskelijoiden huoltajille lähetettävissä tiedot-teissa • Opiskeluhoillon nivelvaihepalaverit ja tiedonsiirtokäytännöt ovat oppilaitosar-jessa toimivia käytäntöjä. • Sähköiset alustat ovat niitä tarvitsevan henkilöstön käytössä niin opiskelijaryh-mää kuin yksittäistä opiskelijaa koskevaan tiedottamiseen. • Perinteiset ilmoitustaulut ovat käytössä • Opiskelijoille suunnatussa tiedottamisessa hyödynnetään sosiaalista mediaa ja mobiiliviestintää. • Tiedotustilaisuuksia ja vuorovaikutteisia keskustelufoorumeita järjestetään opis-kelijoille ja heidän huoltajilleen sekä sidosryhmille siten, että ne koskettavat opis-kelijoita ja heidän huoltajiaan koko opiskeluajan. • Opiskeluhoillon toiminnasta tiedotetaan myönteiseen sävyyn. • Ongelmista tiedotetaan heti niiden ilmaantuessa. • Epäkohtiin puuttumisesta ja niiden korjaamisesta tiedotetaan jo asioiden käsitte-lyvaiheessa. Niin ikään tiedotetaan myöhemmin tehtävistä päätöksistä. <p>Kriisiviestintä</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koulutuksen järjestäjän kriisisuunnitelmasta löytyvät viestintäohjeet myös erilai-siin kriisitilanteisiin. • Kriisisuunnitelma käydään läpi henkilöstön kanssa läpi jokaisen lukuvuoden alussa. 	
Asuntolatoiminta osana opiskeluhoiltoa	
<ul style="list-style-type: none"> • Poken opiskelija-asuntoloissa on asuntolaohjaaja, joka kuuluu oppilaitoksen opis-kelijahuoltoryhmään. • Asuntolatoiminnan avulla vahvistetaan opiskelijoiden arjen taitojen hallintaa ja opiskeluhoillon yhteisöllistä työtä kohdistetaan asuntolatoimintaan 	

Opiskeluhoillon monialaisen yhteistyön tarkistuslista

Voidaan täyttää yksikön opiskeluhoitoryhmässä tai yksikön sijaintikunnan opiskeluhoitopalvelujen järjestämisestä vastaavan tahon kanssa

0 = Ei toteudu, 1 = Toteutuu, mutta selkeä kehittämistarve, 2 = Toteutuu riittävän hyvin

0-1-2

Koulutuksen järjestäjällä on sopimukset lakisääteisistä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista kaikille Poken yksiköille siten, että kaikki opiskelijat ovat palvelujen piirissä ja palvelut toteutuvat yksikkötasolla. Ammatillisen koulutuksen opiskeluhoillon palveluissa huomioidaan myös työelämäjaksot ja työssäoppimispaikat. Lisäksi opiskeluhoilossa tehdään yhteistyötä yksikön sijaintikunnan nuorisotoimen ja kolmannen sektorin kanssa.

Opiskeluterveydenhuolto

- Terveydenhoitaja osallistuu opiskeluhoitoryhmien toimintaan ja yhteisölliseen opiskeluhoiltoon.
- Opiskelijaterveydenhuollossa toteutuvat lakisääteiset terveystarkistukset ja
- Opiskeluterveydenhoitaja on tavoitettavissa ilman ajanvarausta.
- Terveydenhoitajat antavat opiskelijoille terveysneuvontaa sekä ryhmätasolla että vastaanotolla henkilökohtaisissa keskusteluissa.
- Terveydenhoitaja arvioi myös opiskelijoiden terveydellisiä edellytyksiä opiskella kyseisellä alalla.

Lääkäripalvelut

- Määräaikaistarkastukset toteutuvat
- Lääkäripalvelut vastaavat opiskelijaterveydenhuollon tavoitteita ja opiskelijoiden tarpeita
- Lääkäreillä on riittävästi aikaa paneutua myös ongelmia ennalta ehkäisevään yhteisölliseen opiskeluhoiltoon.

Kuraattori ja psykologi palvelut

- Koulutuksen järjestäjällä on tiedossa, miten hyvinvointialue järjestää kuraattori ja psykologi palvelujen kyseisessä yksikössä ja lisäksi koulutuksen järjestäjällä on ohjeet näihin palveluihin ohjaamisesta
- Oppilaitoksissa tehdään uupumusta ja masennusta ennalta ehkäisevää työtä.
- Kuraattorit ja psykologit ovat ryhmänohjaajien ohella keskeisessä roolissa yhteisöllisen opiskeluhoillon toteuttamisessa.
- Kuraattori on keskeisessä roolissa sosiaalipalveluista tiedottamisessa ja ohjaamisessa sekä muussa verkostotyössä.
- Kuraattorin tai psykologin puheille pääsee viimeistään 7. työpäivänä pyynnöstä ja kiireellisessä tapauksessa viimeistään seuraavana työpäivänä.

Lastensuojelu

- Koulutuksen järjestäjällä on edustus oppilaitosten sijaintipaikkakuntien nuorten ohjaus- ja palveluverkostossa.
- Yhteistyö lastensuojeluviranomaisten kanssa on joustavaa ja lastensuojeluviranomaisten asiantuntemus saadaan tarvittaessa viiveettä hyödynnettyksi opiskelijan parhaaksi.
- Palveluihin ohjaamisesta on laadittu ohjeet.

Kuntoutus

- Koulutuksen järjestäjällä on suunnitelma ja ohjeet päihteiden käyttöön puuttumiseen ja tarvittaessa hoitoon ohjaukseen.

0 = Ei toteudu, 1 = Toteutuu, mutta selkeä kehittämistarve, 2 = Toteutuu riittävän hyvin	0-1-2
Nuorisotoimen palvelut <ul style="list-style-type: none"> • Poken yksiköt tekevät yhteistyötä sijaintikuntien nuorisotoimen kanssa. • Opiskelijoita kannustetaan osallistumaan kunnan järjestämään nuorisotoimintaan. • Koulutuksen järjestäjällä on toimintamalli tietojen siirrosta kuntien etsivälle nuorisotyölle.	
Palo- ja pelastustoimi sekä poliisi <ul style="list-style-type: none"> • Koulutuksen järjestäjän ja oppilaitosten turvallisuus- ja pelastussuunnitelmat on laadittu yhdessä palo- ja pelastustoimen viranhaltijoiden kanssa. • Koulutuksen järjestäjän ja oppilaitosten opiskelijahuollon henkilöstö tietävät oppilaitoksen poliisiyhdyshenkilön tai henkilöt.	
Työelämäyhteistyö <ul style="list-style-type: none"> • Työpaikkaohjaajat saavat työelämäjaksosta vastaavalta opettajalta tarvittavat tiedot opiskelijoiden ohjaamiseksi	
Kolmas sektori <ul style="list-style-type: none"> • Koulutuksen järjestäjänä Poke ja sen yksiköt hyödyntävät valtakunnallisten järjestöjen palveluja, materiaaleja ja kampanjatoimintaa • Poken yksiköt ovat kartoittaneet oman toiminta-alueensa järjestöt, joilla on yhteistyöhalua ja -kykyä. Lisäksi on sovittu yhteistyön toimintaperiaatteista ja käytännöistä	